

УДК 159.9

Наведено результати теоретичних, прикладних і науково-експериментальних досліджень з актуальних питань психології.

Для науковців, викладачів, практичних психологів, студентів.

Приведены результаты теоретических, прикладных и научно-экспериментальных исследований по актуальным вопросам психологии.

Для ученых, преподавателей, практических психологов, студентов.

Visnyk issue deals with the results of theoretical, empirical and scientific-experimental researches in the actual problems of psychology.

It is of interest to scientists, teachers, psychologists-practitioners and students.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР

Л. Ф. Бурлачук, д-р психол. наук, проф., акад. НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В. Бльомерс, д-р філософії, проф. (ФРН); Л. В. Губерський, д-р філос. наук, проф., акад. НАН України (голов. ред.); В. О. Васютинський, д-р психол. наук, проф.; І. В. Ващенко, д-р психол. наук, проф.; О. І. Власова, д-р психол. наук, проф.; І. В. Данилюк, д-р психол. наук, проф. (заст. голов. ред.); Й. Дафіною, д-р філософії в галузі психол., проф. (Румунія); І. Земантайтіте, д-р філософії, проф. (Литовська Республіка); Л. М. Карамушка, д-р психол. наук, проф., чл.-кор. НАПН України; А. Б. Коваленко, д-р психол. наук, проф.; Е. В. Крайніков, канд. психол. наук, доц. (відп. секр.); С. Д. Максименко, д-р психол. наук, проф., акад. НАПН України; М. Ругевічус, д-р філософії в галузі психол., проф. (Литовська Республіка); Т. М. Титаренко, д-р психол. наук, проф., чл.-кор. НАПН України; Ю. М. Швалб, д-р психол. наук, проф.

Адреса редколегії

02017, Київ-117, просп. Глушкова, 2а, факультет психології;
☎ (38044) 239 32 25

Затверджено

Вченою радою факультету психології
18.05.17 (протокол № 10)

Зареєстровано

Державною реєстраційною службою України.
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20985-10785ПР від 12.08.14

Засновник та видавець

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет"
Свідоцтво внесено до Державного реєстру
ДК № 1103 від 31.10.02

Адреса видавця

01601, Київ-601, 6-р Т.Шевченка, 14, кімн. 43
☎ (38044) 239 31 72, 239 32 22; факс 239 31 28

Журнал входить

до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук у галузі психологія.
Наказ МОН України № 1528 від 29.12.14

ЗМІСТ

ВИПУСК 2(7)

Мартинюк І. Методи діагностики готовності особистості до самоосвітньої діяльності	96
Моїсєєнко К. Соціалізація особистості та розвиток особистісно-професійного потенціалу під час навчання у ВНЗ	99
Остапенко І. Дослідження комунікативних бар'єрів національної та громадянської самоідентифікації молоді	102
Погорільська Н., Прухніцька М. Особливості сприймання візуальної реклами через призму ціннісних орієнтацій українців та американців	108
Подшивалкіна В. Особистість чи індивідуальність: хто потрібен сучасному суспільству?	112
Прокопович Є., Пільгук Н. Психологічна характеристика мікросоціальних чинників інтернет-залежної поведінки підлітків	116
Сопова Д. Теоретичний аспект формування іміджу та соціалізації майбутніх педагогів дошкільних навчальних закладів	120
Ткач Б. Нейропсихологічний підхід до проблеми людської агресії в умовах сучасного суспільства	124
Токарева Н. Психологічні особливості соціалізації підлітків у соціокультурному контексті постмодернізму	128
Фетісова К. Емпірична модель дослідження історичного покоління через призму продуктів його фото- та кіномистецтва	133
Філоненко Л. Гуманістичне виховання в нових соціокультурних умовах	136
Фурманов І. Стратегії подолання ревнощів у романтичних та подружніх стосунках	139
Чанчиков І. Релігійність як чинник соціально-психологічної адаптації	143
Чуйко О., Голотенко А. Соціальна підтримка в структурі с особистісних ресурсів внутрішньо переміщених осіб	146
Шальнєва П. Особливості самооцінки підлітків в умовах проживання в зоні АТО	150
Шамлян К. Про суб'єктно-діяльнісний підхід у дослідженні вольової організації особистості	153
Шамне А. Категорія психосоціального розвитку у сучасній психології	158
Шапран Т. Психологічна модель внутрішнього конфлікту особистості	161

взаємодії з – батьками, вчителями, однолітками. З'ясовано, що стимулами, які провокують занурення підлітків у світ віртуальних подій, є: неможливість задоволення основних потреб молодшої людини у визнанні, повазі, любові з боку близького оточення (батьків, однолітків); заборона бажаного, перешкоди на шляху досягнення мети; образи, обман; невміння або небажання відповідати за свої слова, дії, вчинки у реальному житті тощо. Тому одна з пріоритетних потреб підліткового віку – потреба в спілкуванні – реалізується в основному у всесвітньому інформаційному просторі, що й призводить до формування високого рівня залежності від мережі Інтернет.

Таким чином, можна стверджувати, що виникнення інтернет-залежної поведінки підлітків зумовлюється сукупністю мікросоціальних чинників, які визначають психологічні особливості її прояву, тобто зовнішнім соціальним середовищем (особливо мікросередовищем), а також індивідуально-психологічними особливостями

особистості підлітка, які зумовлюють його індивідуальне реагування на різні "життєві невдачі".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Белинская В.А. Ребенок и компьютер: психологические реалии виртуального мира / В.А. Белинская // Школьный психолог. – 1999. – № 3. – С. 10.
2. Бельбот Т.Ю. Фактори ризику розвитку комп'ютерної залежності в осіб молодого віку / Т.Ю. Бельбот // Укр. вісн. психоневрології. – 2004. – Т. 12, вип. 4. – С. 75–80.
3. Бондарчук О.І. Психологія девіантної поведінки: Курс лекцій / О.І. Бондарчук. – К.: МАУП, 2006. – 88 с.
4. Вакуліч Т.М. Психологічні особливості поведінки підлітків у мережі Інтернет / Т.М. Вакуліч // Збірник наукових праць інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. – Т. VIII, вип. 2. – К., 2006. – С. 41–47.
5. Asstantini F. Apporti causali nell'incidenza del cinema, della televisione sulla e internet delinquenza minorile / F. Asstantini // Med. Soc. Psychol. – Torino, 2004. – V. 24, N. 4. – P. 266–269.
6. Jummer M. The adult child: the antagonist or the partner / M. Jummer // Amer. J. Psychiat., 1997. – V. 144. – P. 710–717.
7. Mortley P. Whether you understand your child? Real problems of dialogue / P. Mortley // J. Clin. Psychol., 2002. – V. 4. – N. 8. – P. 673–691.

Стаття надійшла до редакції 17.11.16

Евгений Прокопович, канд. мед. наук, доц.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ;
Наталья Пильгук, психолог, Одесса

ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МИКРОСОЦИАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ ИНТЕРНЕТ-ЗАВИСИМОГО ПОВЕДЕНИЯ ПОДРОСТКОВ

В статье представлены результаты эмпирического исследования микросоциальных (психологические проблемы, вызванные ближайшим социальным окружением) факторов интернет-зависимого поведения подростков.

Ключевые слова: интернет-зависимость, подростковый возраст, аддиктивное поведение, родительский авторитет.

Eugen Prokopench, PhD., Assoc. Prof.,
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv;
Natalia Pilguk, psychologist, Odessa

PSYCHOLOGICAL FACTORS OF MICROSOCIAL CHARACTERISTIC OF TEENAGERS' INTERNET-ADDICTION BEHAVIOR

The article presents the results of empirical research microsocial (psychological problems caused by the immediate social environment) factors of Internet addiction of adolescents.

Keywords: Internet addiction, adolescence, addictive behavior, parental authority.

УДК: 159.9

Дана Сопова, асп.
Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті на підставі аналізу наукових джерел розкривається сутність поняття "імідж", розглядаються педагогічні аспекти формування професійного іміджу та соціалізації майбутнього педагога дошкільного навчального закладу.

Ключові слова: соціалізація, імідж, професійно-педагогічний імідж, педагог, вихователь, особистість, дошкільний заклад, студентоцентроване навчання.

Постановка проблеми. Проблема формування позитивного іміджу та соціалізації майбутнього педагога дошкільного навчального закладу не отримала в повній мірі своє відображення у наукових дослідженнях, а також у практиці вузівської підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Недостатня увага приділяється формуванню позитивних якостей особистості, оволодіння педагогами технологіями підвищення зовнішньої привабливості та особистісної комунікабельності, умінню самопрезентуватися, формуванню соціальної свідомості, самосвідомості та ціннісних установок, які будуть визначати траєкторію професійного розвитку майбутнього працівника дошкільного навчального закладу.

Метою даної статті є розгляд теоретичних аспектів формування соціалізації та іміджу майбутніх педагогів

дошкільних навчальних закладів: уточнення поняття імідж, принципів, особливостей формування іміджу майбутніх педагогів дошкільного навчального закладу, адаптації, інтеграції, саморозвитку і самореалізації.

Аналіз досліджень і публікацій. Бурхливі зміни, що мають місце у житті сучасного суспільства, з особливою гостротою ставлять проблему адаптації поведінки особистості з метою досягнення соціального успіху. Прагнення людини викликати в інших певне враження, щоб підвищити власну спроможність досягти поставленої соціальної мети, безумовно, є природним та універсальним. Слід врахувати, що такий стан речей відбиває процес становлення неповторного особистісного начала в поведінці людини, оскільки ця унікальність є специфічною формою буття світу людини у світі соціуму.

© Сопова Дана, 2017

Законом України "Про освіту" (1996), "Державною національною програмою "Освіта (Україна XXI століття)" (1994), "Базовим компонентом дошкільної освіти" (1998), "Концепцією дошкільного виховання в Україні" (1993) [2], "Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті" (2001) та іншими законодавчими документами підкреслюється, що особливой ваги набуває подання зразка для наслідування дітям дошкільного віку вихователями дошкільних навчальних закладів [3].

Проблема формування іміджу є однією з актуальних у сучасній педагогічній науці. Як засвідчують дослідження таких учених як А. Калюжний [5], В. Черепанова [7], О. Панасюк, Г. Почепцов, В. Шепель [8], в останні роки означена проблема достатньо активно розробляється щодо різних видів людської діяльності. Пріоритет у її вирішенні залишається за політикою, бізнесом, мистецтвом, торгівлею та іншими галузями. Водночас накопичений досить широкий арсенал технологій, спрямованих на підтримку та створення іміджу різних фахів. Аналітичний огляд досліджень (О. Володарської [6], А. Калюжного [10], Я. Коломенського [8], О. Перелигіної [9]) з порушеної проблеми засвідчує її актуальність для майбутніх фахівців дошкільного навчального закладу. Утім, у проаналізованій літературі виявлено досить фрагментарні та опосередковані дані щодо характеристик іміджу та соціалізації майбутніх педагогів дошкільного навчального закладу та умов їх створення. Крім того, недостатньо досліджень, присвячених вивченню питання педагогічного забезпечення формування основ іміджу у майбутніх педагогів. Водночас, за даними багатьох дослідників (В. Михайлова, О. Осетрова, М. Піскунова, С. Смірнова, Г. Сорокіна та інших [5; 7; 4; 8; 10]), у значній частині, як досвідчених вихователів, так і студентів-педагогів виявлені проблеми, пов'язані із самопрезентацією та самоствердженням фахівця. Педагогічний імідж визначають як безпосередньо або зумисне створюване педагогом візуальне враження про себе.

Виклад основного матеріалу. Індивідуальний імідж сучасного педагога – одна з малодосліджуваних проблем педагогічного знання. Це явище цікаве для педагогіки насамперед у світлі нових вимог, що ставляться до майбутнього педагога дошкільного навчального закладу та вихованця в умовах побудови демократичного громадянського суспільства в незалежній Україні, де на першому плані стоять гуманістичні цінності цивілізації – цінність особистості, її вільний духовний та моральний розвиток.

Існує припущення, що поняття "імідж" походить з англійської мови. Але враховуючи факт його існування ще у давні часи, неможливо із впевненістю стверджувати, що "імідж" є похідним від французької чи англійської мови, скоріш є запозиченим, як свідчить трансформація його змісту протягом років і майже одночасна пізніша поява в обох цих мовах. У сучасному педагогічному словнику А. Коджаспирова зазначено, що термін "імідж" походить від поняття "свідомість", утвореного за допомогою мови; зображення або опис; розумова концепція, підтримувана різними суспільними групами і така, що символізує основну позицію й орієнтацію стосовно чого-небудь" [5, с. 41]. На думку Г. Почепцова, "імідж – це звернене у зовнішнє "Я" людини, її публічне "Я" [9, с. 29].

В. Шпалінський підкреслює, що імідж – "це те, чим і ким здається людина у своєму оточенні, якою бачать і сприймають її "вони" [7, с. 245]. Отже, узагальнюючи на укове трактування дослідниками поняття "імідж", ми вважаємо, що імідж – це полісемантична категорія, яка пов'язана з соціалізацією в колективі, характеризує стиль професійної діяльності, манеру спілкування, уміння індивідуалізувати свій образ, надавати йому естетичної виразності. Вдалий імідж – це здатність переконати оточую-

ючих, що носій цього іміджу є втіленням в собі ідеальних якостей, які вони бажали б мати, якщо були б на місці цієї людини. У незалежній Україні формується інформаційний простір, де роль іміджу для трудової соціалізації та досягнення особистістю професійного успіху стає все помітнішою, інколи – незамінною.

Гостра зацікавленість проблемами іміджу в політиці, торгівлі, рекламному бізнесі, в організації мас-медіа, в мистецтві, педагогіці, в практичному управлінні – ось далеко не повний перелік очевидних доказів того, що актуальність феномену іміджології з кожним роком зростає. Проблеми формування іміджу навчального закладу присвячені роботи Л. Даниленко, О. Мармази, З. Тимошенко та ін. [8].

Імідж є цілеспрямовано створюваним образом-уявленням, який за допомогою асоціацій наділяє суб'єкт додатковими цінностями і завдяки цьому сприяє більш емоційному його сприйняттю.

У педагогіці є різні підходи щодо класифікації іміджу. Зокрема, за функціональним підходом виокремлюють такі види іміджу:

- професійний – імідж педагога, детермінований професійними якостями;
- особистісний – імідж педагога, зумовлений його внутрішніми й індивідуальними рисами;
- бажаний – імідж, до якого прагне педагог;
- дзеркальний – імідж, що відповідає його уявленню про себе;

▪ корпоративний – імідж дошкільного, загальноосвітнього або вищого навчального закладу, де працює педагог. Необхідно зазначити, що імідж може бути як позитивним, так і негативним.

Складові іміджу майбутнього педагога дошкільного навчального закладу:

- внутрішнє "Я" (внутрішній образ студента-педагога, що відповідає обраному фаху і виявляється у його професійній культурі й мисленні, емоційності й творчому настрої, привабливості й вишуканості, внутрішній стійкості й гідності, позиції й ступені мобілізації тощо);
- зовнішній вигляд педагога (засвідчує про ціннісні риси, які в гармонійному поєднанні з педагогічним артистизмом створюють позитивний образ педагога-професіонала, сприяють формуванню гарного враження і репутації, допомагають соціалізуватися в трудово-му колективі);

▪ використання вербальних і невербальних засобів спілкування (жести, міміка, пантоміміка, інтонація) майбутнього вихователя мають привертати увагу вихованців до нього, викликати довіру і налаштовувати їх на активну взаємодію.

Соціалізація та створення позитивного іміджу сучасного педагога дошкільного навчального закладу тісно пов'язані із його професійною компетентністю, педагогічною майстерністю, психолого-педагогічною культурою особистості вихователя та особистісними й професійно значущими якостями педагога.

Вищим навчальним закладам необхідно орієнтуватися на гуманістичну модель соціалізації майбутніх вихователів, яка спирається на здатність до діалогу та співробітництва, а також на студентоцентроване навчання, яке спирається на розширення автономії студента, підвищену відповідальність, опору на активне навчання, акценті на критичному навчанні та розумінні. Для досягнення успішної професійної соціалізації майбутнього педагога вищому навчальному закладу необхідно допомагати студентам у розвитку компетенцій й усунення обмеження для досягнення особистісно значущих та стійких змін у професійній та особистій сферах життя.

При формуванні іміджу педагога його особисті якості переплітаються з тими, що приписуються йому оточую-

чими. Імідж педагога формують: сам вихователь, іміджмейкери, засоби масової інформації, люди, що оточують – друзі, рідні, співробітники, вихованці, батьки вихованців. Завдяки іміджу можна скласти враження про педагога, його характер, освіченість, інтелект, рівень культури, поведінку.

Імідж кожного педагога індивідуальний, але, разом з тим, має загальні іси, властиві його професії: тонкість розуму, вишукані манери, вихованість, скромність, уміння гідно подати себе вихованцям. Вихователь повинен завжди бути взірцем високого особистого іміджу.

Щоб бути привабливою особистістю, охайного зовнішнього вигляду недостатньо. Це бажаний компонент іміджу, але не вирішальний. Сильними особистісними характеристиками іміджу особистості є, насамперед, вихованість, ерудиція й професіоналізм.

Г. Китайгородська характеризує сучасного педагога-вихователя, як джерело інформації, лідера колективу і, в той же час, учасника, у якого особливий авторитет, взірця морально-етичних норм поведінки, модель майбутньої мовленнєвої діяльності, організатора психологічного клімату, керівника міжособистісних стосунків.

Ми погоджуємося з думкою М. Варданян, яка представила імідж, як структуровану сукупність взаємопов'язаних компонентів: внутрішнього (знання, уміння, здібності, установки, цінності, самооцінка, Я-концепція); зовнішнього (габітарний, вербальний, кінетичний, середовищний і матеріалізований елементи); процесуального (стиль керівництва і стиль спілкування), що проявляються у функціях (комунікативна, інформативна, когнітивна, конотативна, емотивна, мотиваційна, організаційна, дисциплінарна, вибіркова, компенсаторна, представницька, креативна, виховна, адаптивна, здоров'язберігаюча), що доповнюють одна одну.

Цілеспрямовані наукові дослідження на сучасному етапі надали можливість виокремити нову галузь педагогічної науки – педагогічну іміджологію, яка має на меті вивчення закономірностей та сутності процесів формування педагогічного іміджу в контексті професійної соціалізації фахівців у сфері освіти та професії іміджмейкера.

В літературі існує ряд визначень іміджології як науки. На думку О. Холода, іміджологія – це наука про функціонування, систематизацію й впровадження у свідомість споживача знакових замінників інформації про носіїв визначених атрибутів [7, с. 34]. В. Шепель вважає, що іміджологія – це звернення до кожного заклик бути привабливим і вміти нести світло людям. Вона сприяє зовнішньому прояву глибинної потреби людини бути гідною особистістю [5, с. 48].

Інформаційний банк іміджології складає дані таких дисциплін як психологія, педагогіка, етика, соціологія, риторика, театральна режисура, акторська майстерність, косметологія, дизайн одягу тощо.

Головне призначення іміджології – науково обґрунтувати, як створити привабливий імідж, як збудувати моделі достойної поведінки в тих чи інших ситуаціях, що буде корисним під час професійної соціалізації.

Відомі українські вчені інтенсивно займаються дослідженням теоретичних і практичних основ іміджології. Зокрема, В. Мойсєєв підготував значну кількість праць з теорії і практики публік рілейшнз [8]. Г. Почепцов має низку досліджень, присвячених актуальним проблемам іміджології й публік рілейшнз [4]. В. Королько – автор першого фундаментального підручника з основ публік рілейшнз та проблем іміджу студентів вищих навчальних закладів [9]. О. Холод запропонував цікаві підходи до систематизації складових іміджології [7]. Діяльність керівника організації зі створення іміджу розглянуто в дослідженнях О. Доброневського, О. Омарова, Г. Почепцова, Е. Уткіна, О. Фельзера [10].

У літературі з проблем іміджології явно відчувається диспропорція між традиційними рівнями гуманітарного знання: фундаментальними теоріями, теоріями середнього рівня та прикладними дослідженнями. Усе зазначене може бути віднесено також до проблеми соціалізації та формування індивідуального іміджу педагога дошкільного навчального закладу.

Трактування поняття "імідж" тісно пов'язане з поняттями образу людини, враження або уявлення про нього, з тим, як він уявляє себе з усіх позицій. Наявність іміджу – явище символічної природи, що містить та передає певну інформацію про людину з метою впливу на оточуючих, зокрема, інформацію про те, яка поведінка відносно носія іміджу прийнятна, якої поведінки можна чекати від нього самого та яку соціальну роль він виконує. Ця позиція знайшла підтвердження в працях П. Берда, який визначає імідж як "загальне враження, яке ви справляєте на оточуючих. Воно складається з того, як ви представляєте свої ідеї, як поведетеся в суспільстві, як одягаєтеся, що говорите і що робите..." [10, с. 52]. Слушним, на нашу думку, є його зауваження стосовно того, що імідж повинен міцно базуватися на внутрішній сутності людини, бути її відображенням.

Таким чином, імідж людини є те, що орієнтоване на сприйняття іншими людьми в його безпосередньому оточенні та адресоване ним як повідомлення про свій статус, професійну роль, унікальні риси і якості особистості.

Соціологи розглядають імідж як зовнішній образ, який створює суб'єкт з метою викликати певне враження, відношення інших людей до себе. Без наявності позитивного іміджу педагог не зможе успішно соціалізуватися в колективі. На сучасному етапі необхідною є орієнтація на гуманістичну модель соціалізації, яка на основі ефективного виховання сприятиме самостійній діяльності студентів, прийняттю рішень в нових умовах. Вищі навчальні заклади повинні організувати повноцінне і різноманітне життя, орієнтуватися на особистісну спрямованість навчально-виховного процесу, в центрі якого студент з його здібностями, інтересами та потребами. Діалектична єдність соціалізації та сформованого позитивного іміджу забезпечить оптимальний розвиток особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу протягом усього життя.

Психологи сприймають імідж як цілеспрямовано сформований образ особистості, що виділяє певні ціннісні характеристики, покликаний справити емоційно-психологічний вплив на кого-небудь; як сукупність зовнішніх і внутрішніх характеристик особистості, яка формується в процесі саморозвитку і соціалізації, спілкування і діяльності, містить систему ролей, які людина грає у своєму житті, доповнюється рисами характеру, інтелектуальними особливостями, зовнішніми даними, одягом та ін. Таким чином, в філософії, соціології і психології імідж розглядається як складний феномен, який об'єднує різноманітні фактори (спадковість, середовище виховання, особистісна активність людини), це інтегрована цілісність біогенних, соціогенних та психогенних елементів.

Створення іміджу фахівця дошкільного закладу – це складний процес, успішність якого залежить не лише від умов та технологій формування, але й від власного уявлення педагога про себе. У дітей дошкільного віку привабливий педагог-вихователь асоціюється з поняттями "добрий", "привітний", "лагідний", "справедливий".

Можна виокремити два провідних принципи технології побудови іміджу педагога дошкільного навчального закладу:

По-перше, впливаючи на дітей дошкільного віку, необхідно активними діями сформувати в них усвідомлю-

заний взаємозв'язок між вашим ім'ям та позитивними емоціями, відчуттями.

По-друге, формуючи свій імідж, треба більшою мірою впливати на підсвідомість вихованців, чим на їхню свідомість. Думка, яка виникає в дитини під впливом підсвідомої інформації, представляється для неї своєю власною. Оскільки діти та й люди взагалі, звичайно собі довіряють більше, ніж іншим, то позитивний імідж сформований таким чином є більш надійним і тривалим.

Саме тому невід'ємною умовою формування іміджу педагога дошкільного навчального закладу стає оволодіння систематизованими знаннями про механізми самопрезентації, яка передбачає виховання ефективної системи діагностики власних можливостей, розробку індивідуальної моделі поведінки, схеми самопрезентації та засвоєння прийомів іміджування, комплексний розвиток професійних комунікативних і перцептивно-рефлексивних умінь.

Самопрезентація – це процес цілеспрямованого сплкування вихователя і вихованців, під час якого вихователь виявляє свої сильні сторони таким чином, щоб викликати у дітей певний інтерес до себе, до теми, до самого педагогічного процесу. Самопрезентація педагога дошкільного навчального закладу включає в собі імпульс демонстрації власних ділових і професійних якостей – компетентності, грамотності, професійної успішності, демонстрація психологічних навичок якісного вихователя – уміння зацікавлювати, привертати й утримувати увагу дітей-дошкільників, адекватно моделювати ситуацію та оцінювати психічний стан за зовнішніми ознаками. Але до складу ефективної самопрезентації входить не тільки цілеспрямований процес формування позитивного враження про себе як педагога-професіонала, особистості, але й уміння отримувати в процесі педагогічного спілкування потрібну інформацію, декодувати її і своєчасно приймати рішення. Психолого-педагогічна ділова самопрезентація спрямована на прояв творчої активності і самостійності.

Аналіз наукових джерел дозволив виокремити педагогічні умови формування соціалізації та іміджу майбутніх працівників дошкільних навчальних закладів:

- удосконалення змісту навчально-виховного процесу ВНЗ;
- використання в процесі підготовки майбутніх вихователів інноваційних методів та форм розвитку комунікативних умінь та навичок;
- гармонійне поєднання індивідуальних і колективних форм роботи в процесі підготовки майбутніх вихователів;
- забезпечення позитивного морально-психологічного клімату в колективі;

• активізація суб'єкта в процесі формування соціалізації та професійно-педагогічного іміджу, яка передбачає активність майбутнього фахівця в процесі формування власного іміджу, оволодіння навичками самопізнання, самовдосконалення, самоіміджування та проєктування ефективного іміджу.

Висновок. Власний професійний імідж та професійну соціалізацію педагога дошкільного навчального закладу потрібно формувати з урахуванням специфіки його діяльності й потреб аудиторії, при цьому усвідомлюючи, що він є живою рекламою власного професійного досвіду, життєвої зрілості. Життєва зрілість педагога дошкільної освіти – це орієнтація й самовизначення в складних життєвих ситуаціях на засадах досвіду, знань, наукового та духовного освоєння світу. Згодом ця життєва зрілість розвивається в іншу не менш важливу якість – професіоналізм особистості педагога, коли власне зростання спрямоване на розвиток креативності, а професійна діяльність приносить задоволення.

Отже, ми можемо зробити висновок про те, що соціалізація та імідж майбутнього педагога дошкільного навчального закладу тісно пов'язані з його професійною компетентністю, педагогічною майстерністю, тактом та культурою особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баданина Л. П. Привлекательность профессии воспитателя [Текст] / Л. П. Баданина, В. В. Антоновская // Школьные технологии. – 2003. – № 4. – С. 186–191.
2. Базовый компонент дошкольной освіти [Текст] / авт. кол-в: А. М. Богусь, Г. В. Беленька, О. Л. Богинь та ін. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
3. Закон України "Про Освіту". За станом на 8 груд. 2006 р. [Текст] / Верховна Рада України. – К.: Парламент. вид-во, 2006. – 40 с.
4. Калюжный А. Технология построения имиджа учителя [Текст] / А. Калюжный // Педагогическая техника. – 2005. – № 3. – С. 103–108.
5. Капустина З. Имидж современного педагога [Текст] / З. Капустина // Учитель. – 2006. – № 1. – С. 59–61.
6. Климов Е. А. Педагогический труд: психологические составляющие. [Текст] / Е. А. Климов. – М.: Издат. центр "Академия", 2004. – 240 с.
7. Корнетов Г. Б. Педагогика авторитета [Текст] / Г. Б. Корнетов // Школьные технологии. – 2005. – № 6. – С. 40–50.
8. Лернер П. Образованный человек: видимость, сущность, имидж? [Текст] / П. Лернер // Народное образование. – 2005. – № 7. – С. 194–197.
9. Пискунов М. С. Имидж образовательного учреждения: структура и механизмы формирования [Текст] / М. С. Пискунов // Мониторинг и стандарты в образовании. – 1999. – № 5. – С. 5–9.
10. Русская Е. Н. Имидж современного педагога [Текст] / Е. Н. Русская // Мир образования. – № 10. – М.: Просвещение, 1995. – С. 90–150.
11. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> – Заголовок з екрана.
12. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnpu.gov.ua/> – Заголовок з екрана.
13. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/> – Заголовок з екрана.
14. Бібліотека Гумер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gumer.info/> – Заголовок з екрана.

Стаття надійшла до редколегії 22.11.16

Солова Дана, асп.,
Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ ИМИДЖА И СОЦИАЛИЗАЦИИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

В статье раскрывается суть понятия "имидж", рассматриваются педагогические аспекты формирования профессионального имиджа и социализации будущего специалиста дошкольного учреждения.

Ключевые слова: социализация, имидж, профессионально-педагогический имидж, педагог, воспитатель, личность, дошкольное учреждение, студентоцентрированное обучение.

Sorova Dana, post-graduate,
Borys Grinchenko University of Kyiv, Kyiv

THE THEORETICAL ASPECT OF THE IMAGE FORMATION AND SOCIALIZATION OF FUTURE PRE-SCHOOL TEACHERS

The article under consideration deals with the concept of the "image", emphasizes the pedagogical aspects of image formation and socialization of future specialist of the pre-school institutions.

Key-words: socialization, image, professional and pedagogical image, teacher, educator, personality, preschool institution, student-centered learning.